

В. П. Старик

Попович Ілько Омелянович

ПОПОВИЧ Ілько Омелянович (псевд. — Емга; 01. 08. 1882, Чернівці — 01. 07. 1955, м. Мюнхен, Німеччина) — військовик, громадсько-політичний діяч. Син [О. Поповича](#). Закінчив політехнічні студії, працював за фахом у Чернівцях, зокрема від 1910 — будівельний комісар Буковинського крайового віділу. Член старшини «Союзу Січей» на Буковині (від 1904), організатор і секретар (від 1906) Радикальної партії Буковини, видавець часопису «Громадянин» (1909—11), голова товариства допомоги емігрантам «Охорона», член правління товариств «Український народний дім», «Торговля», «Запороже». Співорганізатор 1-го масового січового свята у Чернівцях (1912), голова організаційної секції загального комітету громадських організацій Буковини у справі святкування Шевченківського ювілею (1914). З початком 1-ї світової війни мобілізований у австро-угорську армію, воював на Східному та Італійському фронтах. Наприкінці 1918 вступив в УГА. Один із організаторів Буковинського віча 3 листопада 1918, у той же день призначений військовим комендантом Чернівців, заступником крайового військового командувача сотника О. Драгана. Командував загоном українських добровольців, що оточив будинок крайового уряду у Чернівцях і забезпечив мирну передачу влади на Буковині Українській національній раді. Як член її Буковинської делегації 6 листопада 1918 підписав Універсал до вільних громадян усіх народностей і верств в краю із закликом до буковинців про підтримку нової української влади. Виступав проти пропозиції здати Буковину румунським військам без бою, пропонував оголосити загальну мобілізацію. Після окупації краю румунами виїхав до Галичини. Отримав доручення О. Поповича разом із [Т. Галіпом](#) вирушити до Києва з місією просити допомогу у гетьмана *П. Скоропадського* для звільнення Буковини. Однак місія прибула до Києва 27 листопада 1918, у розпал

антигетьманського повстання Директорії УНР, тому допомоги не отримала. Депутат від ЗУНР Трудового конгресу України, скликаного у січні 1919 Директорією УНР в Києві, делегат Української національної ради від Буковинської національної ради. Від 1920-х рр. працював інженером у м. Станіслав (нині Івано-Франківськ). Ініціював заснування в місті чоловічого хору «Думка», від 1938 очолював місцевий осередок товариства «Сокіл». Член ЦК Української соціалістично-радикальної партії. У вересні 1939 заарештований більшовиками і вивезений для допитів у Москву, через рік повернувся до Станіслава. Після відступу більшовиків працював у міській управі. Очолював Окружну військову управу, в квітні 1943 обраний зв'язковим у справах формування дивізії «Галичина». Влітку 1944 через Угорщину виїхав до Відня, після війни мешкав у Німеччині. Від 1948 — член, від 1952 — заступник голови Української національної ради в екзилі. Член установчих зборів і 1-го правління Українського товариства для об'єднання Європи (Мюнхен, 1950). Як один із провідних діячів Української соціалістичної партії 1949—52 опікувався важко хворим [І. Мазепою](#), разом із [С. Довгалем](#) був виконавцем його останньої волі. Автор численних публіцистичних творів і спогадів, надрукованих в українській діаспорній періодиці.

Рекомендована література

1. Помер інж. Ілько Попович // Свобода. 1955, 7 лип.;
2. Буковина — її минуле і сучасне. Париж; Філадельфія; Детройт, 1956;
3. Макух І. На народній службі. Дітройт, 1958;
4. Яшан В. Стрілецька дивізія «Галичина». Станіславівська округа в роках 1943—44 // Вісті комбатанта. 1968. Ч. 5—6;
5. Добржанський О., Старик В. Бажаємо до України! Змагання за українську державність на Буковині у спогадах очевидців (1914—1921). О., 2008;
6. Галіп Т. Твори. Чц., 2015.

Бібліографічний опис:

Попович Ілько Омелянович / В. П. Старик// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2023. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-880227>. – Останнє поновлення : 2025.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).